

ILLUM VÍSIND SKIDAGATALIÐ

Dennis Holm er formaður í fiskidaganevndini

Løgtingið skal samtykkja fiskidagarnar í seiansta lagi 18.august

at leiðirnar at fiska á eru skerdar ómetaliga nógv hesi árin:

Umleið 50% av landgrunninum uttanfyri 12 fjórðingar er friðaður fyri trolveiðu ein part av árinum ella alt árið.

- Ein stórus partur av landleiðini innanfyri 12 fjórðingar er friðaður fyri húk partar av árinum.

- Øll landleiðin innanfyri 12 fjórðingar er friðað fyri trolveiðu alt árið, undantikið 3 mánaðir um summarið, tá trolbátar sleppa at

royna á pørtum á landleiðini eftir flatfiski, við uppiblandi av toski og hýsu á hægst 35%. Trolbátar kunnu tó ikki royna innanfyri 6 fjórðingar.

- Ein munandi partur av landleiðini er friðað fyri allari veiðu partar av árinum.

- Friðaðu leiðirnar eru øktar úr 10% av landgrunninum í 1990, til umleið 37,5% í 1994, til meiri enn 50% í 2015.

- Føroya Banki hevur verið friðaður fyri allari veiðu síðani 2008,

við undantøku av nøkrum fáum fiskidøgum til útróðrabátar í bólki 5A um summarið.

Óbrúktir dagar

Í uppskotinum verður mælt til, at til at óbrúktir fiskidagar verða strikaðir og tiknir úr fiskidagaskipanini.

Hetta fyri at dagarnir ikki verða aktiveraðir aftur, tá ið útlitini gerast betri aftur og stovnarnir mennast.

Hesum eur feløgini hjá vinnuni ímóti.

Í veruleikanum er her talan um ein politiskan spurning, tí vinnan heldur fast vð, at tey sum fingur rætt til hesar fiskidagar, tá ið skipanin var sett í gildi, framvegis eiga hendan rættin.

Vinnan vísir á, at talan er um fólk, sum í eitt langt lív hava arbeitt og vunnið sær hendan rættin til fiskidagarnar. Tí ber ikki til bert at taka teir burtur.

Í veruleikanu m er hetta eisini ein aprtur av setninginum hjá samgonguni, sum er at býta virðini í samfelagnum øðrvísi. Um tað eisini liggur til grund fyri broytingarnar verður onki sagt um.

Grundleggjandi verður dagatalið hetta komandi árið skert við 15 prosentum. Tað rakar ójavn, men serliga tey, sum brúka allar teirra fiskidagar.

- Spurningurin leggur upp til at loyva beinleiðis veiðu eftir havtasku á Føroya Banka, soleiðis at stovnarnir av toski/hýsu kunnu koma fyri seg aftur, tí átið frá havtasku minskar.

- Í hesum sambandi er týðningarmikið at vita, hvussu nógv er til av toski og havtasku á Føroya Banka.

- Ein stovnsmeting av havtasku við Føroyar vísir, at havtaskustovnurin sveiggjaði millum 9.000 og 19.000 tons í tíðarskeiðinum frá 1999 til 2011, og stovnurin var umleið 11.000 tons í 2011. Hetta er fyri landgrunnin og Føroya Banka tilsamans.

- Havstovan metir, at nøgdin av havtasku á Føroya Banka var góð 1000 tons í 2011, og er minkað nakað síðani. Nøgdirnar av toski eru størri, frá 2000 til 10.000 tons.

Kanningar vísa, at havtaska og toskur eta umleið líka ofta tosk, umleið ein tosk fyri hvørjar 50 ella 60 kannaðar margar. Havtaska kann

eta umleið 12 prosent (í vekt) av toskastovninum á landgrunninum um árið (2001-2005).

Toskur á landgrunninum etur somikið nógvan smáfisk, at tað hevur neiliga ávirkan á tilgongdina av smáfiski á landgrunninum. Ikki er greitt, hvussu nógvan smáfisk toskur etur á Føroya Banka, men tað er neyvan minni enn á landgrunninum.

- Við tað, at tað er meira av toski enn av havtasku á Føroya Banka, metir Havstovan, at toskur hevur størri neiliga ávirkan á tosk á Føroya Banka enn havtaska.

- Samanumtikið kann ein siga, at tað eisini eru onnur ting í vistskipanini enn viðurskiptini millum havtasku og tosk, sum hava týðning fyri tilgongd hjá toski og hýsu. Og tí er tað torført at siga, um møguleiki er fyri at "undirfiska" fiskastovnar við tí fylgju, at hesir hava neiliga ávirkan á aðrar fiskastovnar, t.d. at havtaska etur tosk og hýsu, svaraði Jacob Vest-

ergaard, landsstýrismaður við fiskivinnumálum, tá ið spurningurin var settur.

Vitan nóg góð

Havstovan upplýsir annars, at orsøkin til, at tey ikki hava gjørt royndir við gørunum á Føroya Banka er, at arbeidsorkan er avmarkað.

Hinvegin hevur Havstovan, við figgjarligum stuðli frá Gransk-ingarráðnum og Fiskivinnuroyndum, gjørt nógv við at kanna havtasku á føroyska landgrunninum í sambandi við eina PhD-verkætlan.

Lagt kann vera afturat, at eitt av endamálunum við royndarfiskiskapi er at útvega nýggja vitan um t.d. fisk, fiskastovnar og veiðihættir.

Í sambandi við havtasku á Føroya Banka hevur Havstovan mett seg at hava nóg mikið av vitan til at kunna siga nakað um nøgdina av havtasku á Bankanum.

Havstovan metir av havtaskustovnurin er um 1000 tons á Føroya

Kári P. Højgaard, Nýtt Sjálvstýri, hevur fleiri ferðir spurt landsstýrisfólkini um Føroya Banka og hví so fáar royndir verða gjørdar har

Banka.

Bæði vinnan og partur av politisku skipanini eru illa nøgd við, at royndarveiða ikki verður gjørd á Bankanum, men sum svarini higartil hava víst, so er áhugin ikki serliga stórus at lata onnur slppa

at royna á bankanum.

Vísindaliga sigur Havstovan, at royndir við sama skipið – Magnus Heinason – og sama reiðskapi geva bestu vísindaligu úrslitini, sjálvt um hetta ikki altíð gevur bestu veiðuna.